KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 25.2.2004
KOM(2004) 69 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

OM BESTRÅLING AF FØDEVARER I 2002

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

OM BESTRÅLING AF FØDEVARER I 2002

RESUMÉ

I henhold til artikel 7, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/2/EF af 22. februar 1999 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, som er behandlet med ioniserende stråling, skal medlemsstaterne hvert år fremsende Kommissionen

– resultaterne af den kontrol, der er foretaget i anlæg, der foretager ioniserende stråling, navnlig hvad angår kategorien og mængden af de behandlede produkter samt de anvendte doser og

– resultaterne af den kontrol, der er foretaget i markedsføringsleddet og de metoder, der anvendes til påvisning af behandling med ioniserende stråling.

I 2002 var der givet godkendelse til bestrålingsanlæg i syv medlemsstater, men nogle medlemsstater havde ikke afgivet alle de ønskede oplysninger om, hvilke fødevarekategorier, mængder eller doser der var tale om.

Som i 2001 udførte otte medlemsstater kontrol af fødevarer, som blev markedsført, hvorimod syv ikke udførte analytisk kontrol for den omtalte periode. I alt er der foretaget kontrol af omkring 5000 fødevareprøver i 2002. Igen varierer antallet af prøver, som er blevet analyseret, kraftigt fra medlemsstat til medlemsstat. Det blev konstateret, at 1,4 % produkterne på markedet (ekskl. kosttilskud) var bestrålet, men ikke mærket. Det drejer sig om produkter som krydderurter og krydderier eller sammensatte fødevarer, der indeholder krydderurter eller krydderier, akvatiske dyreprodukter, svampe, frisk frugt, te, kaffe og saucer. I 2002 udførte fire medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Irland, Nederlandene og Tyskland) kontrol af kosttilskud og konstaterede, at 29,4 % af de kontrollerede produkter var blevet bestrålet. Eftersom disse produkter ikke må behandles med ioniserende stråling i EU, forventer Kommissionen, at kontrolfrekvensen af sådanne produkter i alle medlemsstater øges, og at bestrålede kosttilskud trækkes tilbage fra EU-markedet.

På baggrund af de foreliggende oplysninger konkluderer Kommissionen, at situationen generelt er uændret i forhold til 2001. Antallet af medlemsstater, som udfører kontrol, er heller ikke steget, når der ses bort fra kontrollen af kosttilskud.

1. RETSGRUNDLAG OG BAGGRUND

I henhold til artikel 7, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/2/EF af 22. februar 1999 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, som er behandlet med ioniserende stråling[1], skal medlemsstaterne hvert år fremsende Kommissionen

[1] EFT L 66 af 13.3.1999, s. 16.

resultaterne af den kontrol, der er foretaget i anlæg, der foretager ioniserende stråling, navnlig hvad angår kategorien og mængden af de behandlede produkter samt de anvendte doser

og

resultaterne af den kontrol, der er foretaget i markedsføringsleddet og de metoder, der anvendes til påvisning af behandling med ioniserende stråling.

Kommissionen skal offentliggøre resultaterne i form af årsrapporter i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne rapport dækker perioden fra 1. januar 2002 til 31. december 2002.

Oplysninger om de generelle aspekter af behandlingen af fødevarer med ioniserende stråling, om EU-lovgivning, nationale godkendelser, godkendte bestrålingsanlæg i medlemsstaterne og i tredjelande, om kompetente myndigheder samt om standardiserede analytiske metoder til påvisning af stålebehandlede fødevarer kan indhentes på webstedet for Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse[2].

1.1. Bestrålingsanlæg

I henhold til artikel 3, stk. 2, i direktiv 1999/2/EF må fødevarer kun bestråles i godkendte bestrålingsanlæg. For at få en sådan godkendelse skal anlægget opfylde kravene i den internationale kodeks for drift af bestrålingsanlæg til behandling af levnedsmidler, der er anbefalet af FAO/WHO's Fælles Codex Alimentarius Kommission. For anlæg i EU gives godkendelsen af medlemsstaternes kompetente myndigheder[2]. Medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om de godkendte bestrålingsanlæg (artikel 7, stk. 1).

Listen over godkendte anlæg i medlemsstaterne er blevet offentliggjort af Kommissionen[3].

1.2. Bestrålede fødevarer

Bestråling af tørrede aromatiske krydderier og krydderurter er tilladt i EU (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/3/EF af 22. februar 1999 om opstilling af en fællesskabsliste over levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser, som er behandlet med ioniserende stråling)[4]. Hertil kommer, at fem medlemsstater opretholder nationale tilladelser til en række fødevarer i overensstemmelse med artikel 4, stk. 4, i direktiv 1999/2/EF. Kommissionen har udgivet en fortegnelsen over nationale myndigheder[5].

I henhold til artikel 6 i direktiv 1999/2/EF skal bestrålede fødevarer eller bestrålede ingredienser, der indgår i fødevarer, mærkes med betegnelsen "bestrålet" eller "behandlet med ioniserende stråling".

Med hensyn til håndhævelsen af den korrekte mærkning eller for at påvise produkter, der ikke er tilladt, har Den Europæiske Standardiseringsorganisation (CEN) udarbejdet en række analytiske metoder efter at have opnået mandat hertil af Kommissionen.

---

2 http://europa.eu.int/comm/food/fs/sfp/fi_index_en.html
3 EFT C 187 af 7.8.2003, s. 13.
4 EFT L 66 af 13.3.1999, s. 6.
5 EFT C 56 af 11.3.2003, s. 5.

2. RESULTATERNE AF KONTROL UDFØRT PÅ BESTRÅLINGSANLÆG

Medlemsstaterne forelagde følgende oplysninger:

2.1. Belgien

Den kompetente myndighed i Belgien godkendte bestrålingsanlægget IBA Mediris S.A. i Fleurus den 28. maj 2003 i overensstemmelse med direktiv 1999/2/EF. Der er ikke foretaget inspektion i 2002.

Følgende tabel indeholder oplysninger om kategorier og mængder af fødevarer, som i 2002 blev bestrålet af virksomheden IBA Mediris.

Der er ikke afgivet oplysninger vedrørende doserne.

Fødevarer	**Mængde [t]**
Krydderier	570,1
Dehydrerede grøntsager	20,8
Ost	216,2
Fisk	177,6
Grillede løg	8,5
Frosne grøntsager	223,6
Frosne skaldyr	768,3
Frosset fjerkræ	130,7
Frosset kød	303,8
Frosne frølår	2873,7
Urtete	62,2
Proteiner	54,5
Tørrede frugter	65
Kød	1,4
Fjerkræ	0,9
Andre frostvarer	156,2
Æg	122,5
Stivelse	76,8
Andre produkter[6]	773,9
Papain	6,3
I alt	**6613**

[6] Der er ikke afgivet nærmere oplysninger.

2.2. Tyskland

a) Gamma Service Produktbestrahlung GmbH, Radeberg

En inspektion udført af den kompetente myndighed i Bundesland Sachsen i 2002 bekræftede, at kravene i direktiv 1999/2/EF var overholdt.

Følgende tabel indeholder de kategorier og mængder af fødevarer, der er blevet strålebehandlet i virksomheden Gamma Service, og de samlede gennemsnitlige absorberede doser.

Fødevarer	**Mængde [t]**	**Den samlede gennemsnitlige absorberede bestrålingsdosis (kGy)**
Tørrede aromatiske krydderurter og krydderier	334	5 - 9
Grøntsager og pulveriserede grøntsager[7]	28	7 - 8[7]
Urtete[8]	126	6-9
Oliefrø (valmue, sesam, hør)[9]	6,4	7-8
I alt	**494,4**	

b) Isotron Deutschland GmbH, Allershausen[10]

Den kompetente myndighed i Bundesland Bayern foretog inspektion den 26. november 2002.

Følgende tabel indeholder oplysninger om kategorier og mængder af fødevarer, som blev bestrålet af virksomheden Isotron Deutschland GmbH:

Fødevarer	**Mængde [t]**	**Den samlede gennemsnitlige absorberede bestrålingsdosis (kGy)**
Krydderier	97,2	9,2
Urter	203,7	9,2
I alt	**300,9**	

c) Beta-Gamma-Service GmbH & Co. KG, Bruchsal

Virksomheden har ikke bestrålet fødevarer i 2002.

---

7 Der blev eksporteret grøntsager til Polen og pulveriserede grøntsager til Rusland.
8 Blev eksporteret til Polen.
9 Der blev eksporteret sesamfrø og valmuefrø til Kroatien og hørfrø til Polen.
10 Tidligere firmanavn: Gammamaster Deutschland GmbH.

2.3. Danmark

I 2002 godkendte Fødevaredirektoratet bestrålingsanlægget LR Plast til at bestråle tørrede aromatiske krydderurter og krydderier i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2, i direktiv 1999/2/EF.

Virksomheden har ikke bestrålet fødevarer i 2002.

2.4. Spanien

Der er ikke indsendt oplysninger.

2.5. Frankrig

Alle godkendte bestrålingsanlæg er blevet inspiceret i 2002. De var i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 1999/2/EF

Følgende tabel indeholder de kategorier og mængder af fødevarer, der er blevet strålebehandlet i Frankrig, og de samlede gennemsnitlige absorberede doser.

Fødevarer	**Mængde [t]**	**Den samlede gennemsnitlige absorberede bestrålingsdosis (kGy)**
Krydderier, aromatiske krydderurter og dehydrerede grøntsager	1265	10
Dybfrosne aromatiske krydderurter	10	10
Tørrede frugter	14	1
Gummi arabicum	146	3
Maskinudbenet fjerkrækød, fjerkrækød og -indvolde	2812	5
Frosne frølår	882	5
I alt	**5129**	

2.6. Nederlandene

Følgende tabel indeholder oplysninger om kategorier og mængder af fødevarer, som er bestrålet på to fremstillingsanlæg i perioden 1. oktober 2001 til den 30. september 2002:

Der er ikke afgivet oplysninger vedrørende doserne.

Fødevarer	Mængde [t][11]
Krydderier, krydderurter	1705,6
Dehydrerede grøntsager	2402,4
Tørrede frugter	117,6
Fjerkrækød (frosset)	914,4
Rejer (frosne)	136,8
Kød af frøer	373,6
Æggehvider (nedkølede)	625,61
Fødevarer[12]	838,4
I alt	**7114,4**

2.7. Det Forenede Kongerige

Virksomheden Isotron har tilladelse til at bestråle en række krydderurter og krydderier. Et kontrolbesøg udført af den kompetente myndighed den 9. oktober 2001 bekræftede, at kravene i direktiv 1999/2/EF og i tilladelsen var overholdt.

Virksomheden har ikke bestrålet fødevarer i 2002.

2.8. Følgende lande har ingen godkendte fødevarebestrålingsanlæg: Finland, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal, Sverige og Østrig.

2.9. Sammendrag for EU

Den nøjagtige mængde fødevarer, der blev bestrålet i EU i løbet af den periode, der er omfattet, er som følge af mangelfuld rapportering ukendt. De tilgængelige rapporter dækker ca. 22 000 t. En del af denne mængde er blevet bestrålet med henblik på eksport. Direktivet rummer ingen krav om, at der skal foretages en opdeling mellem den del, som afsættes på det indre marked, og den del, som eksporteres.

[11] Mængderne er angivet som "plader" med en gennemsnitsvægt på 800 kg. pr. plade.
[12] Produkter bestemt til eksport til tredjelande.

3. RESULTATER AF KONTROL FORETAGET I MARKEDSFØRINGSLEDDET OG DE METODER, DER ANVENDES TIL PÅVISNING AF BESTRÅLEDE FØDEVARER

Medlemsstaterne forelagde følgende oplysninger:

3.1. Østrig

Der blev undersøgt 60 fødevareprøver. I ingen a disse tilfælde blev der konstateret bestråling.

Analyserede fødevarer	**Antal analyserede prøver**		**Anvendt CEN-metode**
	Resultat: ikke bestrålet	**Resultat: bestrålet, ikke korrekt mærket**	
Krydderier	15	0	EN 1788
Fjerkræ (and, fasan, gås, kylling, kalkun)	44	0	EN 1786
Svampe	1	0	EN 1788
I alt	**60**	**0**	
I alt i % af analyserede prøver	**100**	**0**	

3.2. Belgien

Der er ikke udført analytisk kontrol i Belgien i 2002.

3.3. Tyskland

Der blev undersøgt 3350 fødevareprøver, og det blev konstateret, at 26 af disse (0,8 %) var bestrålet, men ikke mærket. Disse resultater svarer omtrent til resultaterne for 2001. I mange tilfælde (18 %) blev der konstateret bestråling af kosttilskud, selv om strålebehandling ikke var tilladt.

Analyserede fødevarer	Antal analyserede prøver		Anvendt CEN-metode
	Resultat: ikke bestrålet	Resultat: bestrålet, ikke korrekt mærket (oprindelse)	
Ost	36	0	EN1784, EN1788
Ost med krydderurter[13]	88	3	EN1784, EN1787, EN1788, EN13751
Smør med krydderurter	3	0	EN1787, EN1788
Æg, ægprodukter	18	0	
Kød (inkl. frosset kød)	35	0	EN1784, EN1786, EN1787
Kødprodukter (undtagen pølser)	16	0	EN1787
Pølser[13]	174	6	EN1784, EN1787, EN1788
Fjerkræ, vildt	137	0	EN1784, EN1787
Fisk, fiskeprodukter	68	0	EN1786
Krebsdyr	160	0	EN1785, EN1787, EN1788
Skaldyr, krebsdyr, bløddyr og andre vandlevende dyr og deres produkter	113	5	EN1787, EN1788
Bælgfrugter	166	0	EN1787, EN1788

[13] Krydderierne og krydderurterne var bestrålet, men ikke mærket.

Supper, sovse	3	0	EN1784
Korn, kornprodukter	75	0	EN1784, EN1788, EN13751
Oliefrø	7	0	EN1787
Nødder	156	0	EN1784, EN1787, EN1788
Kartofler, plantedele med højt stivelsesindhold	76	0	EN1788
Friske grøntsager, salat	49	0	EN1784, EN1787, EN1788
Tørrede grøntsager, grøntsagsprodukter	63	0	EN1787, EN1788
Friske svampe	85	0	EN1788
Tørrede svampe eller svampeprodukter	146	2	EN1787, EN1788
Frisk frugt	308	2	EN1784, EN1787, EN1788
Tørret frugt eller frugtprodukter	236	0	EN1787, EN1788
Kakaopulver	9	0	EN1787, EN1788
Rå kaffe	4	0	EN1787, EN1788
Te og te-lignende produkter[14]	94	2	EN1787, EN1788
Færdigretter	13	0	EN1784, EN1787

[14] Analyseresultaterne indikerer, at kun en del af ingredienserne i to ingefær-citronteprodukter var bestrålet (RASFF 2002/BNP). Det var dog ikke muligt at identificere disse ingredienser.

Krydderier, inkl. Blandinger og salte med krydderier	341	1	EN1784, EN1787, EN1788, EN13751
Krydderier og krydderurter	644	2	EN1787, EN1788, EN13751
Asiatiske nudelsnacks, partysnacks, pizza, tv-snacks	13	0	EN1788, EN13751
Chokolade	1	0	EN1784
Kosttilskud I[15]	14	3	EN1788
I alt	**3351**	**26**	
I alt i % af analyserede prøver	**99,2**	**0,8**	

3.4. Danmark

I 2002 (som i 2001) har Fødevaredirektoratet ikke udført analytisk kontrol med særligt henblik på at kontrollere, hvorvidt der i markedsføringsleddet findes bestrålede fødevarer. Det har to hovedårsager:

1. Alle danske producenter, importører og detailhandlere af fødevarer skal selv udføre kontrol for at kunne dokumentere over for myndighederne, at de overholder den gældende lovgivning. I den kontrol, som Fødevaredirektoratet udfører, indgår en dokumentkontrol, der skal sikre, at alle producenter kan dokumentere, at de kun anvender eller markedsfører produkter, der indeholder bestrålede tørrede aromatiske krydderurter eller krydderier, hvis de er korrekt mærket.

2. I Danmark har man valgt en indirekte strategi med hensyn til kontrol af umærkede eller ikke-tilladte bestrålede fødevarer: Et bredt udvalg af fødevarer overvåges løbende analytisk, for så vidt angår deres mikrobielle kvalitet. Resultaterne anvendes også som en første screeningprocedure, der skal kontrollere, hvorvidt tørrede aromatiske krydderurter eller krydderier har været udsat for ioniserende bestråling. Hvis en prøve afviger betydeligt fra normalen, fjernes den med henblik på yderligere analyse for at fastslå, om den er blevet bestrålet eller ej. I perioden fra den 1. januar 2002 til den 31. december 2002 har der ved denne proces ikke kunnet konstateres prøver, der kunne være bestrålet.

3.5. Spanien

I 2002 er der ikke udført analytisk kontrol i Spanien.

---

[15] En prøve af "Sprirulina"-piller, en prøve af "pille med frugt- og grøntsagspulver" (RASFF 2003/ABO) og en prøve af "grøntsagspulver til drikkevarer" (RASFF 2003/ABO) blev bestrålet. Disse produkter må ikke bestråles i EU. De to sidstnævnte prøver var importeret fra USA via Det Forenede Kongerige.

3.6. Finland

Kontrollen var rettet mod fiskeprodukter, urteteprodukter og krydderier. Af de 122 prøver, som blev udtaget, blev der konstateret bestråling i 3 tilfælde, hvor der ikke var foretaget mærkning. Disse blev fjernet fra markedet, og der blev afgivet oplysninger til systemet for hurtig varsling om fødevarer og foder (RASFF). Det overordnede resultat svarer omtrent til resultaterne for 2001.

Analyserede fødevarer	**Antal analyserede prøver**		**Anvendt CEN-metode**
	Resultat ikke bestrålet	**Resultatet bestrålet, ikke korrekt mærket**	
Skaldyr og muslinger	27	2	EN13751, til screening, bekræftelse af EN1788
Frølår	2	1	
Urteteprodukter	20	0	
Krydderier	73	0	
I alt	**122**	**3**	
I alt i % af analyserede prøver	**97,6**	**2,4**	

3.7. Frankrig

I Frankrig har et privat laboratorium fået tilladelse til at foretage målrettede undersøgelser, for at kontrollere, hvorvidt fødevarer er blevet bestrålet og/eller korrekt mærket. Der blev analyseret fire prøver efter EN 1788-metoden: løgpulver fra Indien og Ægypten, muslinger fra østeuropæiske lande og hvidløgspulver fra Kina. Der blev ikke afsløret strålebehandling. Det blev imidlertid afsløret, at visse virksomheder i Frankrig anvender bestråling uden at overholde bestemmelserne om mærkning af fødevarer og fødevareingredienser. Derfor mindede de kompetente myndigheder i Frankrig virksomhederne om disse mærkningsbestemmelser. De pågældende produkter var tørrede svampe (75 % var umærkede) og gummi arabicum.

3.8. Grækenland

I 2002 blev der ikke foretaget analytisk kontrol i Grækenland, fordi resultaterne af den tilsvarende kontrol i år 2001 viste, at ingen af de 99 analyserede prøver var bestrålet. Prioriteringerne for 2002 omfattede andre typer af kontrol i forbindelse med fødevaresikkerhed. I 2003 er der planlagt en stikprøvekontrol af bestrålede fødevarer ved grænseovergangene.

3.9. Italien

Der er ikke indsendt oplysninger.

3.10. Irland

Kontrollen var rettet mod urter, krydderier og urtekosttilskud. Af de 356 prøver, som blev udtaget, blev der konstateret bestråling i 46 tilfælde, hvor der ikke var foretaget mærkning.

I næsten 13 % af de undersøgte prøver, herunder 40 % af de testede urtekosttilskud, blev der konstateret bestråling, uden at der var foretaget mærkning.

Analyserede fødevarer	**Antal analyserede prøver**		**Anvendt CEN-metode**
	Resultat: ikke bestrålet	**Resultat: bestrålet, ikke korrekt mærket**	
Krydderurter og krydderier	254	11	EN13751 EN1788
Kosttilskud[16]	45	30	EN13751 EN1788
Diverse (te, kaffe, sovser osv.) [16]	11	5	EN13751 EN1788
I alt	**310**	**46**	
I alt i % af analyserede prøver	**87,1**	**12,9**	

3.11. Luxembourg

I 2002 er der ikke udført analytisk kontrol i Luxembourg.

3.12. Nederlandene

I 2002 blev der udtaget 888 prøver i henhold til det planlagte program. Resultaterne af analyserne af de forskellige produkter og de anvendte metoder fremgår af tabellen.

Ingen af de bestrålede prøver var korrekt mærket. Derfor modtog producenterne af frølår, urter og krydderier en officiel rapport vedrørende overtrædelserne. Prøverne og undersøgelserne af kosttilskuddene blev foretaget i forbindelse med en overvågningsindsats, hvorfor der ikke blev udfærdiget en officiel rapport.

[16] Ikke tilladt i Fællesskabet.

Analyserede fødevarer	Antal analyserede prøver		Anvendt CEN-metode
	Resultat: ikke bestrålet	Resultat: bestrålet, ikke korrekt mærket (oprindelse)	
Nilaborre	11	0	EN1785
Frølår	23	7	EN1785
Kosttilskud	93	31	EN13751 EN1788
Krydderier og krydderurter	706	17	EN13751 EN1788
I alt	**833**	**55**	
I alt i % af analyserede prøver	**93,8**	**6,2**	

3.13. Portugal

I 2002 er der ikke udført analytisk kontrol i Portugal. Den første analytiske kontrol er blevet foretaget i 2003.

3.14. Sverige

I 2002 blev der udtaget fem prøver i forretninger, som sælger kød - hovedsageligt fjerkrækød. Prøverne blev analyseret efter EN 1784-metoden I ingen af disse tilfælde blev der konstateret bestråling.

3.15. Det Forenede Kongerige

Ud over urter, krydderier og krydderurter blev der foretaget kontrol af spiselige svampe, rejer, kosttilskud og jordbær. Ud af 237 prøver blev der konstateret bestråling i 7 tilfælde, hvor der ikke var foretaget mærkning. Undersøgelsen af yderligere 21 prøver gav resultatet "mellemniveau" ved CEN-metoden EN13751, men kan ikke betegnes som fyldestgørende, idet de ikke blev analyseret yderligere. Resultaterne for kosttilskud svarer omtrent til de i 2001 indberettigede, hvoraf en stor del var bestrålede.

Analyserede fødevarer	**Antal analyserede prøver**			**Anvendt CEN-metode**
	Resultat: ikke bestrålet	**Resultat: ikke fyldest-gørende**	**Resultat: bestrålet, ikke korrekt mærket**	
Tørrede urter og krydderier samt krydderurter	147	15	0	EN13751
Friske krydderurter og krydderier	6	0	0	EN13751
Jordbær	2	0	0	EN13751
Spiselige svampe	9	1	1	EN13751
Forskellige former for rejer	29	2	0	EN13751
Kosttilskud[16]	16	3	6	EN13751 EN1788
I alt	**209**	**21**	**7**	
I alt i % af analyserede prøver	**88,2**	**8,9**	**2,9**	

3.16. Sammendrag for EU

I følgende tabel sammenfattes de analyserede prøver og resultater for hele EU:

Medlemsstat	**Antal analyserede prøver**	
	Resultat: ikke bestrålet	**Resultat: bestrålet, ikke korrekt mærket**
A	60	0
B	-	-
D	3351	26
DK	-	-
E	-	-
FIN	122	3
F	4	0
EL	-	-
I	-	-
IRL	310	46
L	-	-
NL	833	55
P	-	-
S	5	0
UK	209	7
I alt	**4894**	**137**
I alt i % af analyserede prøver	**97,3**	**2,7**
I alt i % af analyserede prøver, ekskl. kosttilskud	**98,6**	**1,4**

4. KONKLUSIONER

4.1. Resultaterne af kontrol udført på bestrålingsanlæg

Direktiv 1999/2/EF fastsætter, at medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om resultaterne af kontrol udført på bestrålingsanlæg med hensyn til kategorier og mængder af bestrålede fødevarer og de gennemsnitligt anvendte doser.

I 2002 var der givet godkendelse til bestrålingsanlæg i syv medlemsstater, men nogle medlemsstater havde ikke afgivet alle de ønskede oplysninger om, hvilke fødevarekategorier, mængder eller doser der var tale om.

Den nøjagtige mængde fødevarer, der blev bestrålet i EU i 2002, er som følge af mangelfuld rapportering ukendt. De tilgængelige rapporter dækker ca. 22 000 t. En del af denne mængde er blevet bestrålet med henblik på eksport.

Direktivet rummer ingen krav om, at der ved indberetning skal skelnes mellem den del, som afsættes på EU-markedet, og den del, som eksporteres.

4.2. Resultaterne af kontrol foretaget i markedsføringsleddet

Direktiv 1999/2/EF kræver, at medlemsstaterne afgiver oplysninger om resultaterne af den kontrol, der er blevet udført i markedsføringsleddet, og de analytiske metoder, der skal anvendes til at påvise bestrålede fødevarer.

Som i 2001 indsendte otte medlemsstater de ønskede oplysninger, hvorimod syv ikke udførte analytisk kontrol for den pågældende periode. Kommissionen opfordrer at alle medlemsstater til fremover at udføre kontrol for at sikre, at bestemmelserne i direktivet overholdes i hele EU. I den fobindelse vil Kommissionen sende en formel skrivelse til medlemsstaterne.

Situationen i 2002 svarer omtrent til situationen i 2001. Igen varierer antallet af prøver, som er blevet analyseret, kraftigt fra medlemsstat til medlemsstat. Der blev kun fundet få produkter på markedet, der var bestrålet og ikke mærket. Disse produkter er hovedsageligt kosttilskud, urter og krydderier eller sammensatte fødevarer, der indeholder urter og krydderier. Der blev også konstateret enkelte prøver af umærkede bestrålede frølår, akvatiske animalske produkter, svampe, frisk frugt, te, kaffe, sovser og lignende produkter.

I 2001 konstaterede myndighederne i Det Forenede Kongerige, at 42 % af visse kosttilskud på markedet er bestrålet. Da behandlingen af de fleste af disse produkter med ioniserende stråling ikke er tilladt i EU, er andre medlemsstater blevet anmodet om at kontrollere denne sektor for at sikre, at direktivets krav overholdes. I 2002 udførte fire medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Irland, Nederlandene og Tyskland) kontrol af kosttilskud og konstaterede, at 29,4% af de kontrollerede produkter var blevet bestrålet. Kommissionen forventer, at kontrollen med disse produkter øges i alle medlemsstater, og at bestrålede produkter trækkes tilbage fra EU-markedet. Medlemsstaterne opfordres endvidere til at minde fødevaresektoren om EU-kravene i forbindelse med fødevarebestråling.

I alt er mere end 5000 fødevareprøver blevet kontrolleret, hvoraf ca. 2,7 % (inklusive de strålebehandlede kosttilskud i Det Forenede Kongerige, Irland, Nederlandene og Tyskland) var strålebehandlet, men ikke mærket hermed, og hvoraf nogle ikke var godkendt til bestråling. Dette er næsten en fordobling af det omfang, der blev konstateret i 2001 (1,4 %). Når der ses bort fra kosttilskud, blev der konstateret bestråling i 1,4 % af prøverne, hvilket også er en stigning i forhold til 2001 (0,6 %). I begge tilfælde kan dette tilskrives en mere målrettet prøveudtagning.

4.3. Frist for indsendelse af kontrolresultater til 2003-rapporten

Fristen for indsendelse til Kommissionen af kontrolresultater foretaget i 2003 i henhold til artikel 7, stk. 3, i direktiv 1999/2/EF er den 30. april 2004.